

CONSTRUCTIVISMUL- O NOUĂ PARADIGMĂ ÎN PREDARE-ÎNVĂȚARE

Mihaela SUDITU

Cuprins

- Despre constructivism: principii și concepte centrale, constructivismul în pedagogie
- Constructivismul în învățare: motivații și activități ale învățării
- Metode constructiviste de predare-învățare: prezentare, analize, avantaje, dezavantaje, aplicabilitate.

Perspectiva constructivistă / perspectiva tradițională: elemente definitorii

- constructivismul consideră învățarea ca pe o construcție proprie;
- elevii învață prin implicare și participare directă, interactivă, nu doar de la profesor;
- elevii influențează ei înșiși comportamentul și dispoziția profesorului;

Perspectiva constructivistă / perspectiva tradițională: elemente definitorii

- lecția este o punere în scenă, în care fiecare joacă câte un rol, în care elevii învață mult unii de la alții;
- profesorul nu este considerat expert și organizator al proceselor de învățare, ci este chiar parte a acestor procese, parte a sistemului de instruire;

Perspectiva constructivistă / perspectiva tradițională: elemente definitorii

- știința profesorului este o *ofertă*, este una din resursele în obținerea de cunoștințe;
- profesorul are el însuși rol de cursant și de observator;
- profesorul pune elevul în centrul unor experiențe de învățare care favorizează gândirea, acțiunea independentă, participare activă la procesul de construire a cunoașterii;
- profesorul își poate stimula elevii să se îndoiască de lucrurile “indiscutabile”;

Perspectiva constructivistă / perspectiva tradițională: elemente definitorii

- profesorul încurajează dezvoltarea gândirii transversale;
- învățarea este considerată o deschidere de noi posibilități”. Nu există doar o soluție corectă ci mai multe soluții posibile și temporare (vezi H. Siebert, 2001, p. 46-54);
- scopul muncii de formare este stimularea curiozității;
- sunt create situații stimulatoare care să genereze curiozitate și motivație intrinsecă;

Perspectiva constructivistă / perspectiva tradițională: elemente definitorii

- calitatea “punerii în scenă” depinde de mai mulți factori: momentul în care se desfășoară cursul, condițiile ambientale, amenajarea spațiului etc;
- cursanților li se lasă timp pentru pauze de gândire și de relaxare;
- tema și materia de predare nu sunt identice cu un anumit conținut al învățării. Conținuturile sunt constructele elevilor: ei atribuie unei teme o semnificație. Leagă această temă cu alte conținuturi ale memoriei;

Perspectiva constructivistă / perspectiva tradițională: elemente definitorii

- În timpul orelor, profesorii au datoria de a pune la dispoziția elevilor, contexte;
- metodele și principiile predării constructiviste sprijină învățarea autonomă, activă, situațională.

Constructivismul în învățare și predare: motivații și activități ale învățării

Caracteristicile învățării constructiviste:

Construită

Activă

Reflexivă

Realizată prin cooperare

Bazată pe investigații

În evoluție

Învățare Construită

- Elevii nu sunt recipiente goale în care informația este turnată. Ei abordează situațiile de învățare prin intermediul unor cunoștințe și idei deja formulate. Aceste cunoștințe anterioare reprezintă materialul brut pentru noile cunoștințe construite.

Învățare Activă

- Elevul este persoana care își creează înțelegerea proprie. Profesorul antrenează, moderează, sugerează, dar permite elevilor să și experimenteze, să pună întrebări, să încerce lucruri care nu funcționează. Activitățile de învățare solicită participarea deplină a studenților. O parte importantă a procesului de învățare este reflecția, conversația și activitățile elevilor. Elevii sunt ajutați să-și stabilească propriile scopuri și mijloace de evaluare.

Învățare Reflexivă

- Studenții își controlează procesul de învățare, reflectând asupra propriilor experiențe. Acest proces îi transformă în experți în învățare. Profesorul îi ajută prin crearea de situații în care elevii se simt în siguranță punându-și întrebări și reflectând asupra procesului. Profesorul creează activități care determină elevul să reflecteze asupra cunoașterii și învățării. Este foarte important să se discute despre ce a fost învățat și mai ales cum a fost învățat.

Învățarea realizată prin cooperare

- O clasă constructivistă se bazează pe colaborarea între elevi. Motivul principal pentru care este o idee intens vehiculată de constructivism este faptul că elevii învață nu doar prin reflectarea asupra propriei experiențe cât și din interacțiunile cu colegii. Atunci când elevii reflectează împreună asupra procesului de învățare, pot extrage unul de la altul strategii și metode.

Învățarea bazată pe investigații

- Cea mai importantă activitate într-o clasă constructivistă este *rezolvarea problemelor*. Elevii utilizează metode de investigație pentru a pune întrebări, pentru a studia o temă și utilizează o mare varietate de resurse pentru a găsi soluții și răspunsuri. Pe măsura ce elevii explorează tema, trag concluzii și pe măsura ce explorarea continuă, își revizuiesc propriile concluzii. Explorarea întrebărilor conduce la formularea unor întrebări noi.

Învățarea în evoluție

- Studenții au idei care se pot dovedi mai târziu invalide, incorecte sau insuficiente pentru a explica noile experiențe. Aceste idei sunt pași temporari pentru integrarea cunoștințelor.

Principii pentru aplicarea constructivismului în sala de clasă

- **Principiul 1. Propuneți probleme care sunt sau vor fi relevante pentru elevi.**
- **Principiul 2. Structurați învățarea în jurul conceptelor esențiale.**
- **Principiul 3. Fiți conștienți de faptul că punctele de vedere ale elevilor sunt ferestre către gândirea acestora.**

Principii pentru aplicarea constructivismului în sala de clasă

- **Principiul 4. Adaptați curriculumul pentru a se potrivi presupuzițiilor și dezvoltării elevilor.**
- **Principiul 5. Evaluați învățarea elevilor în contextul predării**

Metode constructiviste de predare- învățare: prezentare, analize, avantaje, dezavantaje, aplicabilitate

- **METODE INDUCTIVE**
- Experiența directă
- Observația
- Studiul independent
- Exercițiile de procesare primară

Procedee

- prin sesizare, identificare, detectare, distingere –
- prin observare directă, în condiții variate, globală sau criterială, după un plan, sau secvențial,
- prin orientare, recunoaștere, explorare, căutare independentă, individuală
- - prin analiză, descompunere, segmentare, extragere;
- - prin comparare, completare, discriminare, evidențiere, eliminare
- - prin ordonare, grupare, relaționare, combinare - prin relatare, apreciere, descriere, măsurare, interpretare primară, prezentare;
- - prin redare verbală, în scris, prin desene, grafice, schițe, contururi, imagini, obiecte comparabile, culori;
- - prin consemnare, înregistrare a celor sesizate percepute în mod clasic (mape, fișe, caiete) sau prin apel la multimedia

METODE DEDUCTIVE

- Rezolvarea constructivistă a problemelor
Nu se confundă cu rezolvarea prin algoritmi, modele cunoscute, date
  - Privește problemele slab/rău stucturate, situațiile problemă care generează conflict cognitiv
  - Căutare a soluției prin construire progresivă, cu depășirea obstacoleleor cognitive

Procedee

- prin analiză critică a contextului problemei., schemelor mentale, reactualizare a experienței rezolutive și a strategiilor posibile, prevedere și analiză a dificultăților și erorilor, analiză de sarcină și a condițiilor
- -prin formulare de ipoteze de soluționare, aplicare a schemelor mentale adecvate, reorganizare a datelor, reolrelare, prelucrare nouă, reformulare, reanalizare, reasamblare a modelelor anterioare, prospectare, comparare integrare și reprezentare mentală a datelor

Procedee

- - prin afirmare a unei soluții sau plan construite propriu, verbalizare a căutărilor și a sintezei lor, explicare și apreciere a argumentelor în construcție, întocmirea hărții cognitive a înțelegerii, analogie cu alte rezolvări de succes, realizare de alte transferuri metodologice, contrastare cu alte experiențe, motivare a deciziei de alegere, modelare a construirii rezolvării
- - prin utilizare de instrumente cognitive, ca operatori: tabele criteriale de analiză, liste sau pachete de algoritmi implicați, liste de întrebări și ipoteze, scheme cognitive, rețele cognitive cu variante de rute de rezolvare, plan final de soluționare și cu variante globale sau parțiale, portofolii tematice

Metode pentru luare de decizii

- Hotărâri pentru soluționarea finală a problemelor
- Pentru raționarea asupra modului de construire, alegere a soluției optime
- Pentru prevenirea insuccesului, perturbării, erorilor în rezolvare

Procedee

- prin analize multiple: de sarcină, a contextului, critică, comparativă, cauzală, factorială, a elementelor, a operațiilor, a relațiilor, a riscurilor
- prin formulare de soluții, comparare
- în perechi alternative, analiză criterială și alegere a celei optime;
- prin analiză a abaterilor, a problemelor potențiale cu influențe negative, construirea arborelui decizional

Procedee

- prin simulare de jocuri, scenarii rezolutive cu raportare la condiții și perspective;
- prin prevedere a proiectelor acționale cu condiții de aplicare, reconsiderare, completare, corectare, prevenire, ameliorare, dezvoltare
- prin utilizare ca instrumente: matrice de analiză criterială, hartă conceptuală sau situațională, arbore decizional, diagrame, inventar de consecințe, tabele comparative pe criterii, liste de alternative, modelări, analiza SWOT